

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XIII. Ocularis inspectio, Oculus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

ex qua res aliena mihi tradita est, l. 33. cod. Sic in homicidio causa est fraus occisoris, & malitia animi: Occasio ictus gladii: Sic in homicidio non voluntario, causa est fatum: Occasio, ictus calcis vel percussio levis, Cuiacius in Comment. C. ad tit. de usucap. pro empt. & ad Leg. Corneli de sicar. Sic denique bona fides in usucapione præstat possessori occasionem, non causam usucapiendi, quia causa usucapionis est Lex XII. Tab. uti modo dict. Quandoque tamen in iure occasio idem operatur quod causa, hinc Castrensis peculio annumeratur non tantum quod filiusfamil. ex militia, sed etiam occasione militiæ acquirat. Brunnem. C. de Silentiar. n. 9. in fin.

IV.

Ex occasione quædam magis contingunt, quam ex iure, l. 2. de reis. ubi Cuiac. in Paul. juxta proverbium: Mehr Glück als Recht. Quæ ratione etiam in iure sæpe occasio præstat rationem decidendi, ut in l. non est singulis 176. de R. I. quia jura constituuntur vel maxime in iis, quæ plerumque accidunt, l. 3. & seq. de LL.

V.

Occasio juris ad iniquum dispendium trahi non debet, cap. quod res 25. extr. de privilegiis. nec occasio peccandi præberi jurantibus, cap. 1. de jur. jur. in 6. neque etiam occasio danda per malum exemplum, cap. nolo 10. 12. q. 1. nec per favorem, nec per auxilium, cap. si res 1. in med. 14. q. 6. occasionem enim causæ quæ præstat, ita puniri debet, sicut is, qui ipsam causam præstat. cap. presbyterum 7. extr. de homicid. ac occasionaliter aliquis homicida dicitur. cap. si quis 5. extr. cod.

CAP. XIII.

Ocularis inspectio,

Oculus.

Axioma I.

Ocularis inspectio omnium firmissima est probatio, l. Si irruptione 8. §. ad officium 1. ff. fin. regund. l. q. tutor 7. §. 1. ff. de administr. tut. Gail. 1. observ. 29. n. 9. eaque cuicunque probationi prævalet, Azo in summa. C. ad L. Aquil. Alex. conf. 124. vol. 1. & conf. 85. vol. 2. Matth. de Afflict. rubr. 21. n. 71. Borcholt. Inst. lib. 3. tit. de gradib. vide & de oculari inspectione tractatum Joh. Lescut. lib. 3. Roding. lib. 3. Pandect. Cameral. tit. 14. Dicitur enim probatio per aspectum & evidentiam facti, superlativa omnium probationum, Bald. in l. contra negantem. C. de probat. in fin. Jafon. in l. cum qui §. in popularibus. col. 3. ff. de jur. jur. cum quibus congruit illud Horatii de Arte poetica.

Segnius irritant animos emissæ per aures,

Quam quæ sunt oculis subjecta fidelibus.

Quoniam sunt verissimi illi sermones, qui concordant rebus sensatis, Natta conf. 269. n. 6. Bald. in l. Deo nobis. vers. sed ponamus. C. de Episc. & Cler. Et certior aures arbitri est oculus, gloss. fin. Inst. de gradib. in fin. & in l. si irruptione. ff. fin. regund. Paris. conf. 95. num. 19.

vol. 1. Socinus jun. conf. 61. vol. 3. siquidem quod oculus videt, nemo fideliter negat, Motan. in tract. de fin. reg. cap. 30. num. 3. Et quod patet expressè, non est monstrare necesse, Bald. conf. 388. num. 6. vol. 1. Wesenb. conf. 58. num. 14. vol. 2.

II.

Transientium merces in locis finitimis & portibus inspiciendi jus habent constituti officiales & vectigal exigendi, nec prævalet contumacia & dignitas ejus, qui inspectionem fieri non permittit eò colore, quod dicat se festinare. Non tamen ob id aliquid ab iis extorqueri potest. Perez. C. de Curios. & Station. n. 5.

III.

Ad ocularem inspectionem adhibentur periti in arte, Geldmesser, Baumeister, Wundtzt, aliq; opifices jurati, geschworne Meister. Pacian, de probat. l. 47.

IV.

Ocularis inspectio fit non tantum ad instantiam partis, sed & ex officio, estq; utilis judici, partibus, testibus. Berlich. P. A. Concl. 46.

V.

Ocularis inspectio necessaria est in novi operis nunciatione, agrimensione, lapidum positione. Inspici quoque solent muri, termini, alvei mutatio, sepulchra, epitaphia, itemque carcer, corpus vulneratum, partus. Ruland. de Commiss. P. 2. 3. cap. 4.

VI.

Oculos castos non tantum sufficit custodire, sed etiam linguam, cap. ex merito 13. in fin. 6. q. 1. 1. Oculus enim impudicus impudici cordis est nuncius. cap. nec solo 12. 32. q. 1. 5.

VII.

Oculum Dei tangit, qui injuriose justos tangit. cap. accusatio quoque 2. q. 1. 7.

CAP. XIV.

Occultum.

Axioma I.

Occultum esse, seu non apparere, & in rerum natura non existeret, censetur paria, l. in lege fundi 77. ff. de contr. Empt. Unde Javolen. ait: Lapidicinas nullas esse, nisi quæ apparent.

II.

Occultum est, quod quamvis extet, sic tamen latet, ut divinari humanitus non possit, l. si fidejussor 29. §. si cum debitor 2. ff. mandat. Ignoscendum enim est (ait Ulpianus) si non divinavit, debitorem solvisse, l. Si putator 31. in fin. ff. ad Leg. Aquil. Hinc ex diuturna occultatione præscriptionem falsitatis & simulationis oriri, dixerunt Menoch, lib. 2. præsumpt. 91. num. 4. & 5. Cravett. conf. 179. num. 5. Cachéran. decif. 117. num. 9. ita occultam donationem non carere suspitione, adeoque non valere, ait cap. unic. extr. ut Ecclesi. benefic. & occultè infamantes non esse audiendos, habes in cap. inquisitionis 21. extr. de accusat. ita & in delictis in universum, quo occultius & impunitius flagitia committi possunt, iis deprehensis eò acerbius & majori